

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa H. B.
przeciwko B. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 kwietnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 października 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 7.500 (siedem tysięcy pięćset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny,

czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

W celu spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego w tym przedmiocie.

Powódka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż w sprawie „występuje istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości w kwestii dotyczącej ustalenia daty wymagalności roszczenia w świetle art. 455 i 120 § 1 k.c. w przypadku roszczeń zabezpieczających wekslem *in blanco* i umową wekslową określającą najwcześniejszą możliwą datę wypełnienia weksla” (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.).

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Wywód powódki zawarty na s. 6 skargi kasacyjnej, zawierający uzasadnienie wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, nie ma cech określonych wyżej, natomiast nawiązuje do powtarzanej przez powódkę tezy, że skoro w porozumieniu wekslowym jego strony przyjęły, iż weksel zostanie przedstawiony do zapłaty nie

wcześniej niż po upływie pięciu lat od jego wręczenia, to „powódka mogła wystąpić z wezwaniem do zapłaty w przedziale czasowym od 5 lat do nieskończoności, a nie w przedziale od 5 do 8 lat, jak ukształtowały to Sądy obu instancji”. Forsowana przez powódkę teza, gdyby została przyjęta, to oznaczałaby, że na mocy umowy z 12 lutego 2007 r. jej strony uczyniły nieprzedawnialnym zobowiązanie do zwrócenia powódce wkładu wniesionego przez nią do spółki. Tymczasem z mającego charakter kognitywny art. 117 § 1 k.c. wynika, że roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu z wyjątkami określonymi w ustawie. Art. 117 § 2 k.c. dopuszcza wprawdzie możliwość zrzeczenia się przez dłużnika korzystania z zarzutu przedawnienia, jednakże może ono skutecznie nastąpić tylko na podstawie oświadczenia złożonego po upływie terminu przedawnienia, gdyż dokonane przed jego upływem jest nieważne.

Nie ma wątpliwości co do tego, że w niniejszej sprawie Sądy *meriti* oceniały dwa zobowiązania, pozostające ze sobą w związku, niemniej jednak wymagające osobnego określenia terminów ich przedawnienia. Zobowiązanie zaciągnięte przez wręczenie powódce weksla *in blanco* miało charakter zabezpieczający zobowiązanie do zapłacenia na jej rzecz kwoty 3.000.000 zł, odpowiadającej wysokości wkładu, który powinien być jej zwrócony w związku z wystąpieniem ze spółki. W skardze kasacyjnej powódka nie kwestionuje już stanowiska, że zobowiązanie do zwrócenia wkładu wniesionego do spółki pozostaje w związku z prowadzeniem przez nią działalności gospodarczej i podlega trzyletniemu przedawnieniu. Powódka ustąpiła ze spółki 31 grudnia 1999 r., lecz – jak oceniły to Sądy *meriti* - pozwana przez podpisanie deklaracji wekslowej 12 lutego 2007 r. uznała roszczenie powódki i zrzekła się wówczas korzystania z zarzutu przedawnienia, co jednak nie mogło oznaczać nadania temu roszczeniu powódki właściwości roszczenia nieprzedawnialnego na przyszłość. W deklaracji wekslowej strony przyjęły, że powódka przedstawi weksel do zapłaty nie wcześniej niż po upływie pięciu lat od jej podpisania, po wcześniejszym wezwaniu. W ten też sposób oznaczony został najwcześniejszy możliwy termin, w którym powódka mogła zażądać świadczenia z tytułu zwrotu wkładu, a zatem termin wymagalności zobowiązania pozwanej wobec powódki do spełnienia tego świadczenia.

Zobowiązanie to stało się wymagalne 12 lutego 2012 r. i od tej też chwili na powrót rozpoczął się bieg terminu jego przedawnienia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ustalone jest stanowisko, że w sprawach dotyczących roszczeń bezterminowych, gdy wymagalność roszczenia zależy od podjęcia przez uprawnionego określonej czynności, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2012 r., V CSK 42/11, niepubl.). Według ustaleń Sądów *meriti*, w świetle porozumień zawartych przez strony momentem, w którym powódka najwcześniej mogła podjąć czynności zmierzające do zaspokojenia jej roszczenia był 12 lutego 2012 r. Oczywiście, mogła je podjąć i później, niemniej jednak ze świadomością, że jeśli nastąpi to po upływie terminu przedawnienia, który z chwilą wymagalności roszczenia na powrót rozpoczął bieg, to narazi się na niebezpieczeństwo zgłoszenia przez dłużnika zarzutów tamujących możliwość zaspokojenia jej roszczenia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 8 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 2 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.), orzeczono jak w postanowieniu.

jw